

DOI: [https://doi.org/10.58253/2078-1628-2025-1\(33\)-007](https://doi.org/10.58253/2078-1628-2025-1(33)-007)

УДК 339.9.012.23:004:658

JEL F14, F61, M16, O33

Валерій Вікторович НЕМЧЕНКО

доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри обліку та аудиту,

Одеський національний технологічний університет,

м. Одеса, Україна

 <https://orcid.org/0000-0002-2984-3357>

bossvalera29@gmail.com

Василь Юрійович МОМОТ

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,

Одеський національний технологічний університет,

м. Одеса, Україна

 <https://orcid.org/0009-0009-1897-4173>

Vasyamomot1@gmail.com

ОЦІНКА ЦИФРОВОЇ ЗРІЛОСТІ КРАЇН У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті досліджено, як рівень цифрової зрілості країни впливає на умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємствами. Основну увагу зосереджено на здатності цифрового середовища полегшувати операції бізнесу, знижувати транзакційні витрати та забезпечувати доступ до міжнародних ринків. Запропоновано багаторівневу методику оцінювання цифрового контексту ЗЕД на рівні підприємств із використанням трьох ключових індикаторів: індексу цифрової зрілості (GDI), індексу сприяння торгівлі (TFI) та індексу участі у глобальних ланцюгах доданої вартості (GVC Participation).

На основі аналізу даних по 46 країнах виявлено кластерні моделі, що дозволяють оцінити ефективність цифрових рішень у контексті функціонування підприємств різного масштабу. Результати кореляційного аналізу підтверджують, що найбільший позитивний ефект цифровізації спостерігається саме в країнах із низькою початковою цифровою базою, де підприємства найчутливіші до змін у регуляторному та інфраструктурному середовищі.

Особливу увагу приділено Україні як прикладу середовища з високим потенціалом цифрових реформ, які можуть істотно покращити умови ЗЕД для бізнесу. Обґрунтовано пріоритетність автоматизації процедур і розвитку цифрових платформ підтримки саме на рівні підприємств. Запропоновано напрями подальших досліджень, зокрема з урахуванням розміру підприємств та їхньої цифрової готовності.

Ключові слова: *цифрова зрілість, зовнішньоекономічна діяльність, індикатори цифрового розвитку, адаптація підприємств до ЗЕД.*

Вступ. Цифровізація стала ключовим трендом трансформації економічних систем у ХХІ столітті, визначаючи нові правила доступу до глобальних ринків та конкурентні позиції підприємств. У сфері зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) цифрові рішення не лише оптимізують митні та логістичні процедури, а й суттєво впливають на вартість, швидкість та прозорість міжнародних операцій. Саме тому рівень цифрової зрілості країни, до якого входять інфраструктурні, інституційні та регуляторні характеристики, перетворюється на критично важливий параметр середовища функціонування бізнесу.

Для підприємств, зокрема малого та середнього бізнесу, цифрова інфраструктура країни визначає не лише бар'єри входу на зовнішні ринки, але й загальні умови інтеграції у глобальні ланцюги доданої вартості. Відсутність автоматизованих сервісів, прозорих процедур і належної якості даних істотно підвищує ризики, транзакційні витрати та час обробки операцій. Натомість високий рівень цифрового розвитку державних сервісів створює ефект передбачуваності, доступності й операційної гнучкості для бізнесу.

Актуальність дослідження посилюється й тим, що більшість наявних порівняльних оцінок цифрової трансформації зосереджені на макрорівні, нехтуючи впливом цифрових умов на поведінку і можливості саме підприємницького сектора. В умовах глобальної невизначеності та ускладнення логістичних маршрутів потреба у цілеспрямованому дослідженні взаємозв'язку між цифровою зрілістю країн і якістю зовнішньоекономічного середовища для бізнесу є особливо гострою, що й обумовлює наукову та прикладну значущість цієї теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останнього десятиліття тематика цифрового моніторингу зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) набула вагомого розвитку у науковій та аналітичній літературі.

Дослідники зосереджують увагу переважно на інституційних механізмах цифрової трансформації, організаційно-правових підходах до впровадження стандартів «єдиного вікна» [1], регуляторній гармонізації та оновленні цифрової

нормативної бази [2], необхідності комплексного моніторингу цифрової конкурентоспроможності країн як чинника стійкого економічного зростання та ефективної ЗЕД [3]. Цифрова інфраструктура дедалі частіше розглядається як ключовий фактор активізації зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Окремі дослідження акцентують увагу на просторовій диференціації цифрового розвитку, підкреслюючи нерівномірність доступу до цифрової інфраструктури, сервісів та проектів у регіонах України [4, 5]. Більшість наявних досліджень оперує макроекономічним рівнем аналізу, залишаючи поза увагою безпосередній вплив цифрового середовища країн на підприємницьку активність у сфері ЗЕД.

У той же час, у роботі [6] акцентовано на необхідності впровадження цифрових інструментів управління ризиками на підприємствах, а також на важливості відповідності міжнародним стандартам. У дослідженні [7] розглядається системний вплив цифрових положень у регіональних торговельних угодах на глибину участі країн у глобальних ланцюгах доданої вартості, з акцентом на малий і середній бізнес. Важливе значення для мікрорівня має дослідження [8], де обґрунтовано роль цифрових каналів збору даних у процесах аудиту та внутрішнього моніторингу. Автори роботи [9] висвітлюють є проблеми впровадження цифрових технологій в облік зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Окремий пласт джерел представлено аналітичними звітами міжнародних організацій. У документі [10] систематизовано дані щодо цифрових інструментів у торгівлі, охоплюючи понад 150 країн. Звіти [11] фокусуються на показниках сприяння торгівлі (TFI), зокрема таких як прозорість, координація між органами влади та рівень автоматизації процедур. У працях [12] аналізуються фактори цифрової спроможності державного управління, включаючи інфраструктуру, правове забезпечення та цифрову інклюзивність.

Разом із тим, залишаються відкритими декілька важливих наукових прогалин. По-перше, не сформовано цілісної типології міжнародних моделей цифрового моніторингу ЗЕД, яка враховувала б рівень технологічної складності, сервісну логіку та ступінь інституційної інтеграції. По-друге, майже відсутні прикладні дослідження, які б встановлювали залежність між рівнем цифрової зрілості держави та умовами ведення ЗЕД саме для суб'єктів підприємництва. По-третє, не розроблено формалізованих інструментів для оцінки доцільності впровадження цифрових рішень у практику ЗЕД на рівні підприємства – з урахуванням його розміру, стадії цифрової трансформації та ризик-профілю.

У зв'язку з цим наукову новизну та актуальність цього дослідження становить спроба поєднати макропоказники цифрової зрілості держав із оцінкою потенціалу покращення умов ЗЕД для підприємств, а також формування

аналітичної бази для подальшої розробки адаптивних моделей цифрового моніторингу з орієнтацією на потреби бізнесу.

Метою дослідження є порівняльний аналіз рівня цифрової зрілості та ефективності зовнішньоекономічної діяльності країн з різним ступенем цифрового розвитку з метою виявлення закономірностей, структурних залежностей та кластерних моделей, релевантних для адаптації у практику цифрового моніторингу ЗЕД в Україні.

Виклад основному матеріалу. Оцінка цифрової зрілості є ключовою передумовою для аналізу потенціалу цифрової трансформації зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) у контексті її впливу на підприємства. У межах цього дослідження цифрова зрілість розглядається як багатовимірна характеристика здатності країни забезпечувати стабільну, ефективну та прозору цифрову підтримку процедур ЗЕД [5, 13]. З цією метою аналітичну основу побудовано на трьох агрегованих індикаторах, що доповнюють один одного:

1) індекс цифрової зрілості (GDI — Global Digitalization Index) [14] — відображає ступінь розвитку цифрової інфраструктури, доступність цифрових сервісів, якість нормативно-правового середовища та рівень інноваційної активності країни. Його значення дає змогу оцінити інституційну готовність до впровадження цифрових рішень у ЗЕД. Методологія GDI базується на чотирьох вимірах: ubiquitous connectivity (всеосяжна інфраструктура зв'язку), digital foundation (цифрова база), green energy (зелена енергетика) та policy & ecosystem (інституційно-нормативне середовище). Інтегральне значення GDI надає можливість класифікувати країни за рівнем цифрового розвитку та побудувати типологію цифрових стратегій у сфері ЗЕД.

2) індекс сприяння торгівлі (TFI — Trade Facilitation Indicators) [11] розроблений ОЕСР, оцінює якість торговельного середовища через 11 субіндикаторів, що охоплюють прозорість, простоту процедур, координацію між відомствами, управління ризиками та інші аспекти митного адміністрування. Кожен субіндикатор оцінюється за шкалою від 0 до 2, де 2 відповідає найкращим міжнародним практикам. Особливе значення в контексті цього дослідження має компонент TFI(G) — «Формальності — автоматизація». Саме цей субіндекс є найбільш чутливим до цифрових подій, оскільки безпосередньо вимірює рівень автоматизації операцій, що є критичним для підприємств у транскордонній діяльності.

3) індекс участі у глобальних ланцюгах доданої вартості (GVC — Global Value Chains Participation Index) [5] є репрезентативним індикатором результативності ЗЕД у цифровому середовищі. Він охоплює як обсяги імпорту проміжних товарів, так і експорт з високим рівнем доданої вартості, що дозволяє оцінити не лише масштаб торгівлі, а й її якість з точки зору інтеграції до міжнародного поділу

праці. Зі зростанням цифрової зрілості країни, зростає її здатність підтримувати участь підприємств у глобальних виробничих мережах, що є стратегічно важливим для економік, орієнтованих на експорт.

У роботі [14] запропоновано класифікацію 77 країн на три кластери за рівнем цифрової зрілості згідно з GDI:

- лідери ($GDI > 55$) — країни з глибоко інтегрованими цифровими інфраструктурами: США, Китай, Японія, Південна Корея, Німеччина;
- впроваджувачі ($GDI \approx 38-58$) — країни з активною, але нерівномірною цифровізацією: Естонія, Польща, Туреччина;
- початківці ($GDI < 40$) — країни з фрагментарною цифровою інфраструктурою та слабкою автоматизацією процедур: Україна, Казахстан.

У таблиці 1 нижче наведено вибірково дані для 10 репрезентативних країн, системи цифрового моніторингу ЗЕД, деякі з них яких були детально описані в роботі [16]. Країни дібрано таким чином, щоб ілюструвати типових представників кожного кластеру за рівнем цифрової зрілості (лідери, впроваджувачі, початківці), що дозволяє не лише проілюструвати статистичні відмінності, але й поглибити інтерпретацію результатів кореляційного аналізу.

Таблиця 1

Вибірка даних для кореляційного аналізу

Країна	Кластер	Показник			
		GDI	TFI	TFI(G)	GVC
США	Лідери	78,8	20,359	26	43,70
Німеччина	Лідери	63,4	19,858	22	53,55
Південна Корея	Лідери	60,5	20,642	24	56,15
Японія	Лідери	58,8	20,745	23	46,55
Естонія	Впроваджувач	54,1	20,12	24	61,79
Польща	Впроваджувач	47,8	19,824	22	59,81
Туреччина	Впроваджувач	41,4	18,146	22	50,80
Казахстан	Початківець	33,2	15,516	14	48,06
Україна	Початківець	28,4	12,308	11	45,20

Джерело: побудовано авторами за [10-12, 14-15].

Оцінка цифрової зрілості на основі зазначених індикаторів забезпечує комплексне бачення цифрового контексту ЗЕД – від спроможності інституцій до фактичної інтегрованості у світову економіку. Саме такий підхід дає змогу виявити точкові напрями цифрових втручань, що здатні забезпечити

максимальний ефект для українських підприємств в умовах перехідної економіки.

Для глибшого аналізу цифрових бар'єрів у зовнішньоекономічній діяльності підприємств побудовано порівняльну візуалізацію складових індексу сприяння торгівлі (TFI) за даними OECD. Особливу увагу приділено Україні як країні-початківцю, яка демонструє істотні відставання за більшістю компонентів цифрового регулювання (рис. 1).

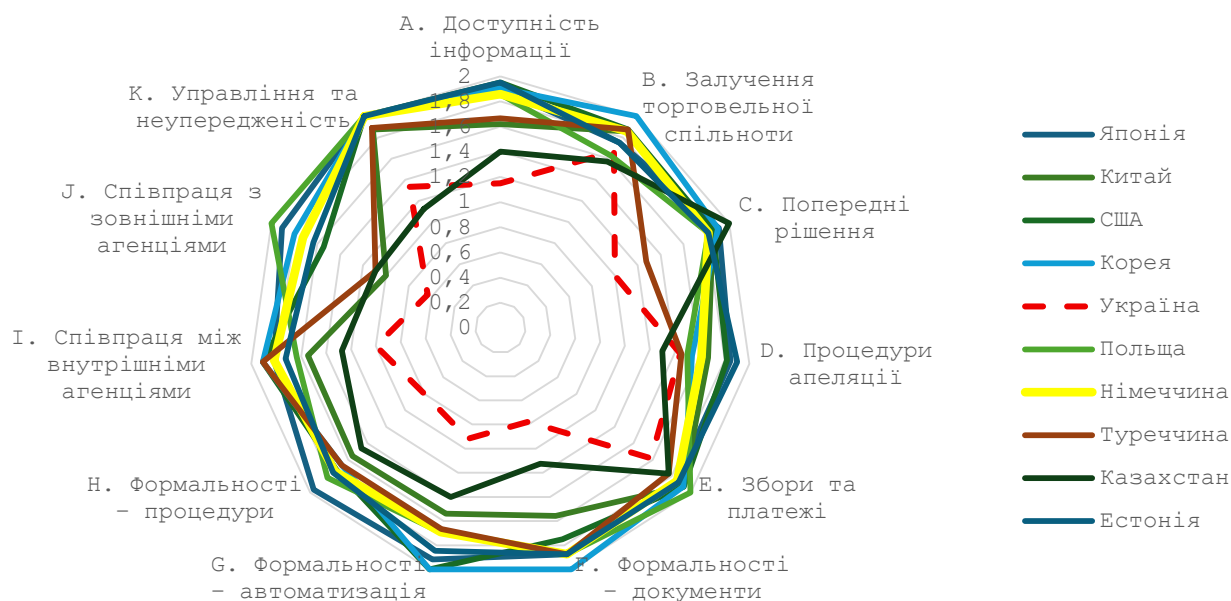

Рис. 1. Порівняння складових TFI в різних країнах

Джерело: побудовано авторами за [11].

Результати ілюструють значне відставання України за такими критичними елементами, як автоматизація формальностей, співпраця між агенціями та доступність інформації. Це створює додаткове навантаження на підприємства та обмежує їхню конкурентоспроможність. Таким чином, пріоритетом має стати інституційне посилення цифрової інфраструктури ЗЕД.

Як видно з ілюстративних прикладів, країни з високими значеннями індексу цифрової зрілості (США, Південна Корея, Японія) водночас демонструють високий рівень автоматизації процедур та глибоку інтеграцію в глобальні ланцюги доданої вартості. Натомість країни з низьким значенням індексу цифрової зрілості (зокрема Україна) виявляють істотне відставання за всіма індикаторами, що свідчить про структурні бар'єри цифрової трансформації ЗЕД на рівні державного регулювання.

Цифрова інфраструктура виступає основою для трансформації зовнішньоекономічної діяльності на мікро- та макрорівнях. Її розвиток впливає не лише на спрощення процедур, а й на зміну самої логіки функціонування підприємств у міжнародному середовищі. Наявність високоякісних цифрових сервісів, у тому числі доступ до онлайн-платформ, інтегрованих баз даних, електронного документообігу та інтелектуальних митних систем, забезпечує бізнесу передбачуваність, оперативність та зниження транзакційних витрат.

У цьому дослідженні проведено кореляційний аналіз для оцінки взаємозв'язку між індексом цифрової зрілості країн (GDI) та ключовими показниками ефективності зовнішньоекономічної діяльності – індексом сприяння торгівлі (TFI) та індексом участі у глобальних ланцюгах доданої вартості (GVC). Для обчислення коефіцієнтів лінійної кореляції використано коефіцієнт Пірсона, який дає змогу кількісно визначити силу та напрям зв'язку між змінними. Розрахунки здійснено із використанням функціоналу інструмента «Аналіз даних» у середовищі Microsoft Excel, що дозволяє швидко і наочно виконати статистичну обробку даних. Для аналізу було використано сукупність показників по 46 країнах, які мають повні дані за всіма трьома індикаторами, що забезпечує належний рівень репрезентативності вибірки для виявлення міждержавних закономірностей.

Таблиця 2

Результати кореляційного аналізу

Група країн	Коефіцієнт кореляції між показниками		
	GDI ↔ TFI	GDI ↔ TFI (G)	GDI ↔ GVC
Лідери	0,19415	0,40864	-0,12784
Впроваджувачі	0,25780	0,29484	0,359906
Початківці	0,80749	0,68739	0,877139

Джерело: розраховано авторами.

Для країн-лідерів характерна повна інтеграція цифрових рішень у всі етапи ЗЕД. Проте, як продемонстрував аналіз, саме в цій групі спостерігається найнижчий рівень кореляції між індексом цифрової зрілості та індикаторами ефективності торгівлі. Це вказує на досягнення функціонального плато, за якого додаткове покращення цифрової інфраструктури не спричиняє істотного приросту в результатах. У таких економіках цифрова трансформація набула форми інтелектуальної адаптації — зокрема через розвиток машинного навчання, хмарних рішень, блокчейн-інтеграцій у митному адмініструванні, індивідуалізованих моделей прогнозування ризиків.

Група впроваджувачів демонструє помірну чутливість ЗЕД до цифрових інновацій. Попри наявність базової інфраструктури, саме інституційна фрагментація — відсутність скоординованої міжвідомчої інтеграції, невизначеність процедур, низький рівень сумісності ІТ-рішень — стримує повноцінну реалізацію потенціалу цифровізації. Для цієї групи характерним є перехідний стан, коли цифрові технології вже застосовуються, але їхня ефективність ще не досягла масштабного рівня через нерівномірність впровадження або недосконалість нормативного середовища.

Натомість у країнах-початківцях зафіксовано найвищі коефіцієнти кореляції між зазначеними індикаторами. Це свідчить про високу еластичність зовнішньоекономічної активності до цифрових змін. У цій групі кожен приріст цифрової зрілості (наприклад, упровадження базових інструментів автоматизації, електронного декларування, спрощених каналів доступу до даних) дає пропорційно більший ефект, ніж у більш розвинених країнах. З точки зору бізнесу, це створює умови для швидкої віддачі від інвестицій у цифрові інструменти, особливо для малого й середнього підприємництва.

Таким чином, типологізація за цифровою чутливістю дозволяє не лише виявити закономірності взаємодії між цифровою інфраструктурою та ЗЕД, а й сформулювати логіку поступального розвитку цифрових реформ, що враховує поточний рівень готовності країн до цифрової інтеграції.

У світлі запропонованої типології Україна впевнено позиціонується в кластері країн-початківців, які демонструють найвищу кореляцію між рівнем цифрової зрілості та ефективністю ЗЕД. Це створює унікальне «вікно можливостей», коли навіть впровадження відносно простих рішень може дати відчутний ефект у зниженні транзакційних витрат, пришвидшенні процедур і збільшенні залученості підприємств до глобального ринку.

Підприємства, особливо мікро-, малі та середні, є найбільш чутливими до бар'єрів ЗЕД, пов'язаних із непрозорістю процедур, високими часовими витратами та нестачею цифрового доступу до сервісів. У цих умовах найбільш доцільними є інвестиції у компоненти автоматизації, які безпосередньо впливають на щоденні зовнішньоекономічні операції: електронні реєстри, інтегровані канали зв'язку з митними органами, алгоритмізовані рішення для прогнозування митних перевірок.

Зокрема, компонент «Формальності – автоматизація» слід розглядати як ключовий таргетований індикатор для розробки державної політики, оскільки він найбільш тісно корелює з індексом цифрової зрілості у групі країн, до якої належить Україна. Підвищення значення цього індикатора через автоматизацію базових процедур (наприклад, онлайн-декларування, електронні сертифікати,

цифрові акти огляду) дає змогу швидко підвищити результативність ЗЕД без масштабних витрат.

Крім того, варто підкреслити значущість інституційної підтримки цифрових трансформацій на рівні підприємств, зокрема через створення єдиної цифрової платформи моніторингу ЗЕД, доступної для МСП. Така платформа може виконувати функції не лише збирання та візуалізації даних, а й надання рекомендацій, прогнозних сценаріїв і автоматичного попередження про ризики та зміни в регуляторному полі.

Таким чином, адаптація міжнародних практик цифрового моніторингу ЗЕД до українського контексту має ґрунтуватися на розумінні ключових драйверів ефективності саме на рівні підприємств. Це означає пріоритет не загальносистемних макроінтервенцій, а таргетованих цифрових рішень, здатних безпосередньо покращити доступ бізнесу до міжнародних ринків в умовах нестабільності та ризику.

Висновки. Проведене дослідження дозволило зробити низку аналітичних та практично значущих висновків щодо ролі цифрової зрілості країн у формуванні сприятливого середовища для зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Поєднання трьох агрегованих індикаторів — індексу цифрової зрілості, індексу сприяння торгівлі та індексу участі у глобальних ланцюгах доданої вартості — забезпечило комплексне оцінювання цифрового потенціалу держави з урахуванням інфраструктурних, регуляторних та результативних характеристик.

Кореляційний аналіз за даними 46 країн показав, що вплив цифрової зрілості на ефективність ЗЕД не є однорідним. Найвищі значення коефіцієнтів Пірсона між GDI та індикаторами ефективності зовнішньоекономічної інтеграції виявлено у країнах з низьким рівнем цифрового розвитку. Це свідчить про те, що в умовах низької цифрової бази навіть незначні цифрові втручання можуть мати мультиплікативний ефект — зменшувати витрати, пришвидшувати процедури та підвищувати передбачуваність операцій.

Особливої ваги набуває субіндекс «Формальності – автоматизація», який безпосередньо фіксує рівень автоматизації процедур. Він виявився більш чутливим до цифрових змін, ніж загальний індекс сприяння торгівлі, що робить його перспективним орієнтиром для політики цифрової трансформації ЗЕД.

Україна, згідно з дослідженням, входить до кластеру країн із початковим рівнем цифрової зрілості, що відкриває можливості для прицільних реформ. Пріоритетними напрямками є автоматизація формальностей, цифрова інтеграція з міжнародними даними та створення прозорого сервісного середовища для бізнесу.

Подальші дослідження доцільно зосередити на розробці диференційованих моделей цифрового моніторингу ЗЕД з урахуванням розміру підприємства та його рівня цифрової зрілості, що дозволить адаптувати інструменти до реальних потреб бізнесу і підвищити ефективність інтеграції в міжнародні економічні процеси.

Список використаних джерел:

1. Брачук А.О. Організація та правова регламентація “єдиного вікна” для зовнішньої в зарубіжних країнах. *Lex Portus*. 2018. № 2. С. 142–157. <https://doi.org/10.26886/2524-101X.2.2018.12>
2. Akobir N. Foreign Trade Regulation in the Digital Economy: Challenges and Opportunities and Future Trends. *Academia Open*. 2025. 10(1). <https://doi.org/10.21070/acopen.10.2025.10657>
3. Kraus K. Monitoring of digital competitiveness in the context of sustainable development and economic growth: global trends and Ukrainian realities. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2024. Vol. 11, No. 2. С. 91–102. <https://doi.org/10.15330/jpnu.11.2.91-102>
4. Зелінська О.З. Механізм активізації зовнішньоекономічної діяльності регіону в умовах єврорегіонального співробітництва. *Економіка та суспільство*. 2022. № 4. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-32>
5. Ivanova N. A Structural Analysis of Digital Transformation Development in Ukrainian Regions. *Економіка розвитку систем*. 2025. № 7(1), С. 174–184.
6. Yurii Vei/ Tools for risk management of enterprises' foreign economic activity in the context of euro-atlantic integration. *Black Sea Economic Studies*. 2025. № 92. URL: <https://www.researchgate.net/publication/392420762>
7. Zhu M. The Impact of Regional Digital Trade Rules on Global Value Chains. *Asia Pacific Economic and Management Review*. 2025. Vol. 2(2). DOI: <https://doi.org/10.62177/apemr.v2i2.215>
8. Кучіна М. Методи ідентифікації ризиків у ЗЕД підприємств. *Науковий вісник УжНУ*. 2025. № 1. С. 66–75
9. Лизунова О.М., Лисенко С.М. Придятько Е.М. Впровадження цифрових технологій в облік зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Economic space*. 2025. № 199. С. 71–75
10. United Nations ESCAP. Digital and Sustainable Trade Facilitation Global Report 2023. Bangkok: United Nations ESCAP, 2023. 84 p. URL: <https://www.unescap.org/kp/2023/digital-and-sustainable-trade-facilitation-global-report-2023>

11. OECD. Trade Facilitation Indicators Simulator. URL: <https://www.oecd.org/trade/topics/trade-facilitation>
12. World Bank. Doing Business 2020: Comparing Business Regulation in 190 Economies. Washington, DC: The World Bank Group, 2020. 372 p. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/32436>
13. Мішустіна Т.С., Дубницький В.І., Крабовський І.С. Цифрова трансформація в умовах екосистеми: фактор цифрової зрілості. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-191>.
14. Global digitalization index 2024. Huawei technologies Co., LTD. 2024. 56 p
15. GVC Output Table URL: <https://wits.worldbank.org/gvc/gvc-output-table.html>
16. Момот В. Цифрові платформи «єдиного вікна» як інструмент підвищення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2025. 2(91). С. 44-57.

Valeriy NEMCHENKO

Doctor of Economics, Professor,
Head of the Department of Accounting and Auditing,
Odesa National University of Technology,
Odesa, Ukraine
 <https://orcid.org/0000-0002-2984-3357>
bossvalera29@gmail.com

Vasily MOMOT

Postgraduate,
Odesa National University of Technology,
Odesa, Ukraine
 <https://orcid.org/0009-0009-1897-4173>
Vasyamomot1@gmail.com

ASSESSMENT OF COUNTRIES' DIGITAL MATURITY IN THE CONTEXT OF ENTERPRISE FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY DEVELOPMENT

Abstract. *This article explores the impact of countries' digital maturity levels on the conditions for conducting foreign economic activity (FEA) by enterprises, with particular emphasis on small and medium-sized businesses. The relevance of the topic stems from the fact that the digital environment of a country significantly influences market entry barriers, transaction speed, service accessibility, procedural predictability, and operational costs for businesses. To identify key patterns, the study*

proposes a multi-level methodology for assessing the digital context of FEA based on three key indicators: the Global Digitalization Index (GDI), the Trade Facilitation Indicators (TFI), and the Global Value Chains Participation Index (GVC Participation).

The analytical base of the research includes data from 46 countries. Countries were clustered by digital maturity level, and a correlation analysis was conducted to identify the relationship between digital development and the effectiveness of foreign economic integration of enterprises. The results demonstrate that the most significant effects of digital transformation are observed in countries with a low level of digital infrastructure, where even basic interventions (such as formalities automation, data exchange platforms, or single window systems) produce a strong multiplicative effect on businesses' access to global markets.

Special attention is given to Ukraine, which falls into the “beginner” cluster and demonstrates high potential for digital transformation in the FEA sector. The study justifies the need for further research aimed at developing adaptive digital platforms to support enterprises, taking into account their size, digital readiness, and sector-specific characteristics.

Additionally, the article highlights the importance of integrating digital indicators into national policy frameworks, especially in the development of exporter support strategies, digital performance metrics, and national infrastructure preparedness for participation in international trade platforms. The findings provide a valuable basis for improving digital support tools for FEA in transition economies and underscore the strategic importance of building digital capacity not only at the state level but also within enterprise-level operational environments.

Keywords: *digital maturity, foreign economic activity, digital development indicators, enterprise adaptation to foreign economic activity.*